



การบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
Educational Institution Administration to Reduce Learning Loss in
Schools under the Nakhon Pathom Primary Educational Service
Area Office, Area 2

ณัฐกานต์ พละมาตย์, พัชรภา ตันติชูเวช
Nattakarn Phalamart, Patcharapa Tantichuwet
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Kasetsart University
Corresponding Author, E-mail: natta.enex@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความตรงเท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากันกับด้านครูผู้สอนและ รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านทรัพยากรทางการศึกษา
2. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ภาวะการเรียนรู้ถดถอย, การเรียนรู้

ได้รับบทความ: 27 สิงหาคม 2567; แก้ไขบทความ: 28 กันยายน 2567; ตอรับตีพิมพ์: 1 ตุลาคม 2567

Received: August 27, 2024; Revised: September 28, 2024; Accepted: October 1, 2024



Abstract

The purpose of this research were: 1) to study the learning loss of students in schools under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, and 2) to examine the opinions of school administrators and teachers on school management to reduce learning loss in schools under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. The population and sample used in the study included 312 school administrators and teachers. The research instrument was a questionnaire created by the researcher, with a validity index of 1.00 and a reliability coefficient of 0.98. The statistics used for data analysis included percentage, mean, and standard deviation.

The research result found that:

1. The overall learning loss of students in schools under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. When considering individual aspects, the top three factors were: school management, which had the highest average score, followed by teaching staff and the school environment. The aspect with the lowest average score was educational resources.

2. The opinions of school administrators and teachers on school management to reduce learning loss in schools under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 were overall at a high level. When considering individual aspects, general administration had the highest average score, followed by academic administration and personnel management. The aspect with the lowest average score was budget management.

Keywords: Educational Institution Administration, Learning Loss, Learning

1. บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ และเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ เพื่อเตรียมคนให้พร้อมกับการเผชิญความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบการศึกษาที่ดีจึงจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายและวางแผนการพัฒนาศักยภาพของคนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานเมื่อสำเร็จการศึกษา ทั้งด้านความรู้ ความสามารถและ



สมรรถนะที่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกไร้พรมแดน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 4)

ความเปลี่ยนแปลงในโลกไร้พรมแดน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วฉับพลัน และเปราะบาง ตัวอย่างความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเห็นได้จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่ทำให้ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดในครั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการออกประกาศให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ ให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนด้วยการไม่ต้องเข้าชั้นเรียน โดยปรับการเรียนการสอนเป็นทางออนไลน์ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2564: 1) ดังนั้นส่งผลให้ผู้เรียนไม่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามที่ควรจะได้รับในระบบสถานศึกษา สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบการเรียนทางไกล และแบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนเองก็ต้องปรับตัวกับการใช้เทคโนโลยีมากขึ้นกว่าปกติ การที่ไม่สามารถพบเจอเด็กนักเรียนตัวจริงได้ นักเรียนเองก็ไม่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนบางส่วนเสียโอกาสในการเรียนรู้ ทั้งด้านวิชาการ สังคมและอารมณ์ ขาดทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ อีกทั้งยังสูญเสียความสามารถพื้นฐานเดิมที่เคยมีก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จนนำมาสู่การเกิดภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning loss)

สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2565) ได้ระบุว่าภาวะการเรียนรู้ถดถอยเป็นภาวะของการเสียโอกาสในการเรียนรู้ที่มีผลทำให้ทักษะต่าง ๆ ที่เด็กควรจะได้รับ การพัฒนาตามช่วงวัยสูญเสีย ส่งผลต่อพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร ทักษะด้านความสัมพันธ์ ขาดระเบียบวินัยความรับผิดชอบ และเป็นภาวะที่สะท้อนถึงการเสื่อมถอยของความรู้ของผู้เรียนที่ถูกกลืนเมื่อเวลาผ่านไป อาจเกิดได้จากการหยุดยาวของโรงเรียนที่ปิดการศึกษาในภาคฤดูร้อนที่ยาวนานเกิน 2 เดือน ซึ่งในกรณีนี้โรงเรียนหรือสถานศึกษาอาจใช้กลยุทธ์เพื่อลดการสูญเสียความรู้หรือทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การเปิดเรียนภาคฤดูร้อน การเปิดเรียนเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคการศึกษา ซึ่งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 เป็นสถานการณ์ที่ทำให้สถานศึกษาปิดยาวนานกว่าการปิดภาคเรียนปกติ ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาจนถึงปีการศึกษา 2564 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ออกเสนอแนวทางเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนไว้ 5 รูปแบบ ตามบริบทและความเหมาะสมของโรงเรียน คือ ออนแอร์, ออนไลน์, ออนดีมานด์, ออนแฮนด์ และออนไซด์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) โรงเรียนเริ่มปรับรูปแบบการสอนตามมาตรการที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด แต่ก็ยังพบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ไม่มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติ เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในเรื่องของอุปกรณ์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ภาพความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาชัดเจนมากขึ้น เมื่อมีนักเรียนที่ไม่สามารถ



เข้าถึงอุปกรณ์เทคโนโลยี หรือนักเรียนบางส่วนที่ใช้โอกาสที่ไม่ได้ไปเรียนที่โรงเรียนช่วยผู้ปกครองในการทำงานเพื่อหารายได้จากผลกระทบที่เกิดขึ้นทางด้านเศรษฐกิจ หรือแม้กระทั่งนักเรียนที่มีอุปกรณ์เทคโนโลยีแต่มีสภาพแวดล้อมที่บ้านที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนออนไลน์ ทำให้ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา นับว่าเป็นช่วง หยุตชะงักทางด้านการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบกับผู้เรียนในทุกช่วงวัย (ภูมิพัฒน์ ศรีวรชิตพัฒน์, 2565: 71-86)

จากความสำคัญและที่มาของปัญหาดังกล่าว ภาวะการเรียนรู้ถดถอยที่พบไม่ใช่เพียงด้านการเรียนรู้ในเชิงวิชาการเท่านั้น แต่อาจมีปัญหาของผู้เรียนในด้านอื่น ๆ ทั้งอารมณ์และสังคม ดังนั้นในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 และศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 120 โรงเรียน แบ่งออกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน และครู จำนวน 1,513 คน รวมทั้งสิ้น 1,633 คน ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 312 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 83.65

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หาคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความ



ตรงตามเนื้อหา (content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่าความตรงเท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.98

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติโดยใช้การแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) เป็นรายข้อ ใช้วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2

ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1 ด้านการบริหารจัดการ	4.56	0.62	มากที่สุด
2 ด้านครูผู้สอน	4.56	0.60	มากที่สุด
3 ด้านผู้เรียน	4.15	0.72	มาก
4 ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง	4.18	0.76	มาก
5 ด้านทรัพยากรทางการศึกษา	4.12	0.82	มาก
6 ด้านสิ่งแวดล้อม	4.34	0.69	มาก
7 ด้านสุขภาพและอารมณ์	4.13	0.76	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.29	0.71	มาก



จากตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการ และด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อมและ ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง ตามลำดับ และด้านทรัพยากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

4.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

การบริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1 การบริหารงานวิชาการ	4.48	0.60	มาก
2 การบริหารงานบุคคล	4.46	0.63	มาก
3 การบริหารงานงบประมาณ	4.44	0.66	มาก
4 การบริหารงานทั่วไป	4.49	0.60	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.46	0.63	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ และด้านการบริหารงานงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารสถานศึกษาในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 เพื่อศึกษาภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านทรัพยากรทางการศึกษา โดยระดับความคิดเห็นในเรื่องสื่อเทคโนโลยีอุปกรณ์การเรียนที่เพียงพอมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเล็งเห็นว่าโรงเรียนยังมีสื่อเทคโนโลยีอุปกรณ์การเรียนที่ไม่เพียงพอ



ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันสื่อการเรียนการสอนมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นได้เข้ามาเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้มีความแตกต่างไปจากเดิม อีกทั้งยังมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบสื่อมัลติมีเดียมากขึ้น ส่งผลให้ครูผู้สอนหรือสถานศึกษาต้องทำการปรับตัวกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป

อย่างไรก็ตาม ในการปรับตัวโดยการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นยังจำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณและการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการฝึกอบรมแก่ครูผู้สอนเพื่อให้มีแนวทางการใช้เทคโนโลยีในการสอนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งการจัดสรรงบประมาณนั้นต้องมีการวางแผนล่วงหน้าในระยะยาว ไม่สามารถจัดสรรได้ในทันที ส่งผลให้สื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนที่มีอยู่ ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ พิไลวรรณ มาแป (2560:76-78) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการศึกษาของครูในโรงเรียน อำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 ซึ่งพบว่า ปัญหาที่พบในการใช้สื่อเทคโนโลยี และอุปกรณ์การเรียน วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้การตอบสนองการรับรู้ในการเรียนการสอนไม่เท่ากัน ความสนใจในการเรียนของนักเรียนน้อยลงทำให้มีผลต่อการเรียนการสอน และสอดคล้องกับการศึกษาของ จิตรา อุนจะนำ และคณะ (2564:72-73) ที่ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์ พบว่า ปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่พบ คือ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับการใช้งาน สถานที่ให้บริการในการใช้คอมพิวเตอร์ไม่เอื้อต่อการใช้งาน ขาดความรู้ ทักษะในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ มีความรู้ด้านเทคโนโลยีไม่เพียงพอ โปรแกรมสำเร็จรูป/โปรแกรมประยุกต์ไม่พอเพียงในการใช้งาน ไม่มีความรู้ในงานวิจัยเพียงพอที่สามารถในการทำวิจัยได้ ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาควรมีการเชื่อมต่อและสามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

5.2 การบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยระดับความคิดเห็นในประเด็นการบริหารจัดการ เรื่องการให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีแก่เจ้าหน้าที่ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในด้านบัญชีและการเงินเป็นการดำเนินงานตามแผนงบประมาณที่ถูกจัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด และเป็นแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายอยู่แล้ว ดังนั้นในการดำเนินงานด้านบัญชีและการเงินจึงไม่จำเป็นต้องได้รับคำปรึกษาช่วยเหลือหรือแนะนำมากนักเนื่องจากเจ้าหน้าที่มีการดำเนินงานตามแผนงานอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพร ลิทธิวงศ์ (2562: 660) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานด้านงบประมาณของโรงเรียน



ในกลุ่มโรงเรียนบูรพาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ผู้บริหารหรือผู้รักษาราชการแทน รวมถึงครูผู้ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานด้านงบประมาณและครูผู้ปฏิบัติงานสอนมีความรู้ ความเข้าใจและให้ความสำคัญในการบริหารงานด้านงบประมาณเป็นอย่างดี เนื่องจากงบประมาณเป็นปัจจัยในการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยการใช้จ่ายงบประมาณผู้บริหารและคณะครูต้องยึดถือตามกฎระเบียบของกระทรวงการคลังและคู่มือ แนวปฏิบัติต่าง ๆ มีการจัดทำรายละเอียดของแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับวงเงินที่ได้รับจัดสรร มีการจัดซื้อจัดจ้างตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีการเบิกจ่ายงบประมาณและมีการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ตลอดจนมีการกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลอยู่เสมอ จึงทำให้ไม่จำเป็นต้องมีการแนะนำหรือช่วยเหลือจากฝ่ายอื่น ๆ เพื่อลดการทำงานซ้ำซ้อนของเพื่อนร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชา และสอดคล้องกับ วราพร แท้มเรืองอิฐ (2565: 136) ที่ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบด้านงบประมาณของสถานศึกษา เล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงบประมาณ มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบริหารงบประมาณเป็นอย่างดี ยึดตามกฎระเบียบของกระทรวงการคลังและคู่มือการใช้จ่ายแนวทางการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษามุ่งเน้นถึงการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ คำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้น จึงทำให้มีการดำเนินงานที่มีมาตรฐาน ดังนั้นการให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีแก่เจ้าหน้าที่จึงไม่จำเป็นนัก เนื่องจากสถานศึกษามีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไปมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานทั่วไปมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการจัดการโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้างรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาด้านวิชาการ การปรับปรุงระบบการบริหารงานทั่วไปให้มีประสิทธิภาพจะช่วยสนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนรู้ และลดปัญหาการเรียนรู้ถดถอยได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในด้านครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมครูในการใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการสอนที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียน



3. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในด้านการสนับสนุนของผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนควรสร้างช่องทางในการสื่อสารและความร่วมมือกับผู้ปกครองมากขึ้น เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรหลานนอกห้องเรียน การที่ผู้ปกครองมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและลดภาวะการเรียนรู้ถดถอย

6.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในด้านต่าง ๆ จึงควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยในโรงเรียนประถมศึกษา

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไปมากที่สุด จึงควรมีการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอย

3. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยโดยรวมอยู่ในระดับมากควรมีการศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อลดปัญหาการเรียนรู้ถดถอย

4. จากผลการวิจัยพบว่าภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนในด้านการบริหารจัดการและด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด จึงควรมีการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างการบริหารงานทั่วไปและการพัฒนาครูในการลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยในโรงเรียนประถมศึกษา

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การบริหารสถานศึกษาเพื่อลดภาวะการเรียนรู้ถดถอยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 จากการศึกษาข้างต้น การบริหารจัดการสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเป็นปัจจัยหลักที่สามารถส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางการศึกษาของนักเรียน ในด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ผลการวิจัยชี้ชัดว่าการบริหารที่มีประสิทธิภาพมีเพียงส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่น หากแต่ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเอื้อให้สามารถระบุปัญหาหรือภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างทันทั่วทั้งที่ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน

ในขณะเดียวกัน บทบาทของครูผู้สอนก็ได้รับการยืนยันว่าเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อภาวะการเรียนรู้ถดถอย ครูมีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน การสอนที่มีคุณภาพสูงสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการแสวงหาความรู้



และลดโอกาสที่จะเกิดภาวะการเรียนรู้ถดถอย ในทางกลับกัน หากครูขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้หรือไม่สามารถจัดการกับความหลากหลายทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม อาจนำไปสู่การลดทอนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเพิ่มขึ้นของภาวะการเรียนรู้ถดถอยได้

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่งของการบริหารงานทั่วไปที่มีประสิทธิภาพสามารถสร้างรากฐานอันมั่นคงสำหรับการดำเนินการด้านอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการ ซึ่งแม้จะเป็นแกนหลักของกระบวนการเรียนรู้ แต่ก็ต้องพึ่งพาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่จัดเตรียมโดยการบริหารงานทั่วไป การที่ครูจะสามารถพัฒนาเนื้อหาและวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นต้องมีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมรองรับ ซึ่งจัดเตรียมโดยการบริหารงานทั่วไป สะท้อนให้เห็นว่าการสร้างพื้นฐานที่มั่นคงผ่านการบริหารงานทั่วไปเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญก่อนที่จะมุ่งเน้นการพัฒนาวิชาการอย่างเต็มรูปแบบ ด้วยเหตุนี้ การบริหารงานทั่วไปจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้การบริหารงานวิชาการสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารสถานศึกษา

การบริหารงานทั่วไป

- การจัดการที่มีประสิทธิภาพช่วยลดความซับซ้อนในกระบวนการทำงาน
- การสร้างรากฐานที่มั่นคงสำหรับการดำเนินงานในด้านอื่น ๆ

ภาวะการเรียนรู้ถดถอย

การบริหารจัดการ

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนในกระบวนการเรียนการสอน
- การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันในสถานศึกษา
- สนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับทุกคน

ครูผู้สอน

- การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะการสอนของครู
- การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
- การประเมินผลการสอนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน
- การให้ข้อเสนอแนะแบบสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน
- การสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น

เอกสารอ้างอิง

- จิตรา อุณจะนำ และคณะ. (2564). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร. รายงานการวิจัย. สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ”. (2 มกราคม 2564): 1.
- พิไลวรรณ มาแป. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการศึกษาของ ครูในโรงเรียนอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่



- การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ 2. **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา
ภูมิพัฒน์ ศรีวรชิตพัฒน์. (2565). กลยุทธ์เพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนไทย
จากการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-
19. **วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล**, 9(1), 71-86.
- วรารพร แต้มเรืองอิฐ. (2565). การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริพร สิทธิวงศ์. (2562). การบริหารงานด้านงบประมาณของโรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนบูรพา
ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. **วารสารการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 10(1), 662.
- สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2565). **Learning Loss ภาวะการณ์เรียนรู้ถดถอย**.
เข้าถึงได้จาก <https://research.eef.or.th/learning-loss-recession> (สืบค้นเมื่อ
21 ตุลาคม 2565).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). **ตามการจัดการเรียนการสอนทางไกลใน
สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)
สำหรับครูและผู้ปกครอง**. เข้าถึงได้จาก [https://library.parliament.
go.th/th/radioscript/rr2563-jun5](https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2563-jun5) (สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2564).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**.
กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.